

N:o 91.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 20 Maj 1874.
— — — — Andra Kammaren den 20 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, rörande ändringar i Kongl. Förordningen om egors fredande mot skada af annans hemdjur och om stängselskyldighet den 21 December 1857.

(Särskilda Utskottets Utlåtande N:o 4.)

S. A. K.

Hos Riksdagen hafva genom enskilda motioner, i syfte att bereda skydd för skogskultur, framställningar blifvit gjorda om upphäfvande af bestämmelsen i 2 mom. af 5 § stängselförordningen, att der stängsel ej finnes emellan egor, som utgöras af skog, utmark eller beteshage å båda sidor, marken skall anses vara till gemensamt mulbete upplåten.

Då den i många orter allmänna obenägenheten mot stängselvitsordets upphäfvande lärer få anses bero af sådana ortförhållanden, att man hellre medelst hagnad än genom vallning håller vård om hemdjuren; och då, vid sådant förhållande, den gemensamma betesrättens upphörande sannolikt skulle antingen hindra allt betande å mark, som nu är i fråga, eller ock, till skada för skogen, föranleda betydlig tillökning af stängsel utöfver hvad under nuvarande förhållanden eger rum, synes ifrågavarande lagbestämmelse angående gemensam betesrätt ej böra helt och hållet upphävas. Men en inskränkning i berörda betesrätt skulle, enligt Riksdagens åsigt, kunna till allmän båtнад verkställas.

Ostridigt är, att största skadan å de späda skogsplantorna göres *icke* af de större kreaturen, utan af de smärre, såsom får och i synnerhet getter, och att skadan af betningen är vida större under våren och försommaren än under den öfriga delen af året. Det af motionärerne afsedda ändamål, skydd för skogsåterväxten, skulle således antagligen i väsentlig mån kunna, utan betydande olägenheter, vinnas genom förbud mot utsläppande af får och getter, *åtminstone* under våren och försommaren, å mark, som på grund af 2 mom. i 5 § stängselförordningen anses vara till gemensamt mulbete upplåten. Det ligger i sakens natur, att sådan fridlysningstid icke lämpligen kan vara densamma för hela riket.

Så t. ex. torde redan nu för de flesta, men svårligen för alla orter i riket lämpligen kunna meddelas förbud mot allt betande af getter å den till gemensamt mulbete upplåtna skogsmarken, äfven under den senare delen af sommaren. Om åter fårens utsläppande på bete ej anses medföra skada för skogsåterväxten utom under våren och försommaren, så läser dock tidpunkten, då sådan betning må börja, ej kunna bestämmas lika för olika orter inom riket. Derjemte torde det finnas nödigt lemna Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande öppet att undantagsvis för något år förordna om jemkning i den fridlysningstid, som genom en blifvande författning i ämnet kan varda med hänsyn till vanliga förhållanden för orten stadgad.

På dessa grunder får Riksdagen i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:ts tacktes, efter landstingens hörande, taga i öfvervägande, huruvida för landstingsområde eller viss del deraf bör förordnas om en efter ortförhållanden lämpad inskränkning i rättigheten att låta får och getter beta å skogsmark, som anses vara till gemensamt mulbete upplåten, på grund af 2 mom. i 5 § af Kongl. Förordningen den 21 December 1857, om egors fredande mot skada af annans hemdjur och om stängselskyldighet.

Vidare har hos Riksdagen blifvit vackt motion om sådant tillägg till 7 § i stängselförordningen, att, der Kronan genom köp blifvit egare af skattehemman eller sådan jord, som med eganderätt varit åt enskild person eller viss menighet upplåten, Kronan skall, om så fordras, i egoskilnaden af sådan mark taga del i stängsel till hälften.

Till ådagaläggande af behovvet utaf den föreslagna lagförändringen har motionären anført, att staten för icke så många år sedan inköpt flera

skattehemman i närheten af Böda kronopark på Öland, och att, i följd af stadgandet i nämnda 7 §, de hemman, hvilkas egor gränsade intill de sålunda inköpta hemmanen, fått öfvertaga hela stängselskyldigheten emot dessa hemmans områden.

Då ett sådant förhållande, som det af motionären omförmälda, skulle kunna ej själlan inträffa, sedan medel numera blifvit af Riksdagen anvisade i ändamål att för Kronans räkning inköpa till skogsbörd tjenlig mark för att deraf bilda nya eller utvidga redan varande kronoparker; och då det ej lärer kunna förnekas, att ordalydelsen i 7 § af stängselförordningen gifver anledning till den oriktiga uppfattning, att Kronan skulle kunna förvärfva jord med bättre rätt, än förre egaren tillkommer; men tvekan uppstått om lämpligheten af det utaf motionären föreslagna sätt att förebygga, det en slik uppfattning komme att göra sig allmänt gällande; får Riksdagen hos Eders Kongl. Maj:t, med underdånig anmälan om det af motionären anmärkta förhållandet, anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes i anledning deraf vidtaga den åtgärd, omständigheterna finnas påkalla.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 20 Maj 1874.
